

ВСЕСВІТ

ЖУРНАЛ
ІНОЗЕМНОЇ
ЛІТЕРАТУРИ

5–8
(1149–1152)
2024
ВИХОДИТЬ
З 1925 Р.

Vsesvit-Review of World Literature

Незалежний літературно-мистецький та громадсько-політичний журнал.

Видає ТОВ «Журнал “Всесвіт”» у Києві

vsesvit.vsesvit@gmail.com, vsesvit.journal@gmail.com

www.vsesvit-journal.com

ЗМІСТ

Nota bene

De mortuis aut bene, aut nihil nisi verum, або
Що ще можна сказати про «Розстріляне відродження»? 4

Поезія

Готфрід Бенн. *Німеччина*
Хто в самоті, той має таємниці...». *Вибрані вірші* 7

Форуг Фаррохзад. *Іран*
Вибрані поезії 16

Валентина Чайковська. *Ізраїль*
Чулим голосом серця. *Вибрані поезії* 24

Конрад Войтила. *Польща*
Скерцофренія 30

Проза. Драма

Донна Тартт. *США*
Засідка. *Оповідання* 35

Ольга Калуга
Мольфар. *Роман* 47

Спеціально для «Всесвіту»

Олесь Ільченко. *Швейцарія–Україна*
Мадам з Броварів. *Оповідання з нової книги* 201

Еміль Золя. <i>Франція</i>	
Заради ночі кохання. <i>Оповідання</i>	265
Барбі Латца Надо. <i>США</i>	
Хрещена мати. <i>Уривок із документального роману</i>	289
Уляна Глинчак. <i>Канада</i>	
Червоні черевички. <i>Оповідання</i>	307
Борис Фінкельштейн. <i>Іспанія</i>	
Бути чоловіком. <i>Оповідання</i>	312
Муха. <i>Оповідання</i>	315

Письменник. Література. Життя

Сергій Тарадайко	
Щодо плавання «русів»	319
Жанна Шобутинська	
Мій Париж. Нотатки реальних подій	325
Тур культурної дипломатії в світі на підтримку України. <i>Інтерв'ю з Антонією Цвіг</i>	335
Ярослав Петік.	
Принцип роботи нейромереж для створення текстів	341
Костянтин Буркут.	
Диалогія Кнута Гамсуна «беноні» і «роза». Теми і образи	343
Тетяна Попова-Мозовська Бонналь	
Образ Країни Козаків у порівнянні з Московією в подорожніх нотатках Павла Алеппського від 1654–1656	348
Максим Безрук	
Народні уявлення й вірування	360
Володимир Скринченко	
Вінстон Черчилль, останній лицар Британської імперії	368
Максим Стріха	
Книга про забутого українського піонера дослідження пробіотиків	376

На закінчення номера

Анджей Сапковський. <i>Польща</i>	
Сталоголова. <i>Оповідання</i>	379

На обкладинці:

- Ст. 1 – кубістичний портрет Івана Микитенка роботи Михайла Глуценка (Харків, 1926).
Кольорова штудія-реконструкція Матвія Вайсберга (1989 р.). Аquareль, гуаш, папір.
- Ст. 2 – візуалізація майбутньої книги. Художник-дизайнер оправи Михайло Гутман.
Дизайнер блоку – Лариса Северенчук.
- Ст. 4 – авангардний портрет Івана Микитенка роботи Анатолія Петрицького (Харків,
1928 р.), аquareль, гуаш, папір.

МІЖНАРОДНА РАДА ЖУРНАЛУ «ВСЕСВІТ»:

Мрідула Гош (Індія),
Петер Естергазі (Угорщина),
Марйо Варгас Льюса (Перу),
Олжас Сулейменов (Казахстан)

Видано у співробітництві з

БЛАГОДІЙНИМ ФОНДОМ ЗАХИСТУ І РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОГО ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ

CHARITABLE FOUNDATION FOR THE SUPPORT AND
DEVELOPMENT OF CREATIVE TRANSLATION IN UKRAINE

Шеф-редактор **Юрій Микитенко**
Головний редактор **Дмитро Дроздовський**

**У зв'язку з перереєстрацією
Національною Радою України з питань телебачення
і радіомовлення журналу «Всесвіт» як друкованого медіа,
робота досі чинної Редколегії призупиняється. Редакція часопису
складає глибоку подяку членам всесвітнянської громади за їхню
працю, омор і поради! Оновлений склад Редколегії
буде оприлюднений у наступному числі.**

*Зінаїда Настенко (гол. бухгалтер),
Наталя Мельник (коректор),
Лариса Северенчук (дизайн, верстка),
Антон Лесик (інтернет-сайт),
Ростислав Камерістов (адміністратор
соціальних мереж «Всесвіту»)*

De mortuis aut bene, aut nihil nisi verum, або Що ще можна сказати про «Розстріляне відродження»?

Незабаром читачі матимуть можливість розгорнути книжку багатолітнього головного редактора «Всесвіту» — вже легендарного **Олега-Леся Микитенка** (1928–2020). Це фоліант спогадів про батька її автора — письменника Івана Микитенка (1897–1937) на понад 1000 сторінок із чималим блоком родинних світлин і більше 120 сканів із ГПУ-НКВД-КГБ і СБУ документів. «Роки і долі. Біографія одного роду» — назва майбутньої книжки від всесвіт'янського видавництва. Ви можете бачити її візуалізацію на обкладинці цього випуску журналу «Всесвіт».

Вперше, підкреслюю, в такому величезному обсязі й на такому колосальному архівному матеріалі, науково опрацьованому й ретельно дослідженому, вивчена доля не лише одного конкретного письменника Івана Микитенка, а й розплутані ниточки видимих та імпліцитних зв'язків десятків і сотень письменників 20–30-х років як в Україні, так і чималою мірою в тодішній централі — Москві, яка на той час вже наклала свою важку «братню» руку на українську культуру. Текст дослідження зроб-

лено добротню, неквапно, академічно, без жонгливання фактами й без поверхових висновків, а зважено, неупереджено, з почуттям глибокої відповідальності. Якою не була б гіркою правда про дійових осіб цієї розповіді, чи то про письменника-сексота, чи то про «чужого», чи то про «свого», саме Правда як засадничий концепт є головним морально-етичним і науковим принципом цієї

Збірки В.Сосюри «Осінні зорі» (Харків, 1924)
та «Сніги» (1925), з дарчими написами

книги. І це саме той випадок, коли автор узяв собі за принцип діалектичну настанову давнього спартанського мудреця: *De mortuis aut bene, aut nihil nisi verum*, тобто *Про померлих або добре, або нічого, крім правди*.

* * *

Кілька цитат з книги:

«Нарешті настав судний день — згубне 3 жовтня 1937 р. На засіданні правління Спілки письменників разом із активом І. Кириленко від імені партгрупи проінформували присутніх, що І. Микитенко тривалий час провадив троцькістсько-націоналістичну лінію в літературі, був щільно пов'язаний з запеклими ворогами народу — любченками, хвилями, приховував і підтримував в спілці ворожих людей, по-дворушницькому обдурював письменницьку громадськість, приховуючи своє куркульське походження та переховуючи брата — політичного бандита. По інформації І. Кириленка висловилися П. Тичина, А. Головка, І. Ле, П. Усенко, І. Плахтін, які говорили про злочинну роботу І. Микитенка. Правління ухвалило вивести І. Микитенка зі складу секретаріату, президії й правління спілки, зняти з посади редактора журналу «Радянська література» та керівника драматургічної секції, а також виключити з лав спілки за контрреволюційну ворожу діяльність в українській радянській літературі.

«За приховування соціального походження, за зв'язок із викритими ворогами народу, за гальмування з очищенням спілки від ворогів — виключити І. Микитенка з партії!», що за тодішніми критеріями означало безсумнівний і негайний арешт».

Після безсонної ночі, 4 жовтня вранці Іван Кіндратович зібрався здати до НКВД свою особисту зброю — компактний пістолет «браунінг» з набоями. Після виходу з дому, вже ніхто з близьких людей ніколи не бачив його ні живим, ні мертвим, а навіть тіла чи могили. За винятком кількох «вартових» енкаведистів, коронера і міліціантки, які знайшли його тіло аж 18 жовтня з вогнепальною раною в скроні, що виглядало як самогубство. Однак, моторошні документи і розслідування автора книжки свідчать про вбивство письменника з подальшим інсценуванням суїциду».

*Із книги Олега-Леся Микитенка
«Роки і доли. Біографія одного роду».*

*Замовлення приймаються
на електронній пошті журналу. Ціна редакційна*

«Всесвіт», Ю. М.